

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИ БЕЛЕЖКИ

Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности

Статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности представя информация за броя и размера към края на съответното тримесечие на привлечените депозити и предоставените кредити от банките от/на резидентните сектори *Нефинансови предприятия и Домакинства и НТООД*.

Тази статистика се изготвя съгласно методологията, прилагана при съставянето на паричната статистика², която е в съответствие с изискванията на регламентите на ЕЦБ в областта на паричната и финансовата статистика и с *Европейската система от сметки 1995* (ЕСС'95)³. Разпределението по икономически дейности се извършва съгласно *Класификацията на икономическите дейности* (КИД – 2008) на Националния статистически институт, която осигурява прякото приложение на *Статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност* (NACE Rev. 2).

I. Източници на данни

Отчетни единици за целите на статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности са всички банки в Република България, в т.ч. клоновете на чуждестранни банки.

II. Отчетен период

Отчетният период е едно календарно тримесечие. Информацията представя броя и размера на депозитите и кредитите, разпределени по количествени категории и икономически дейности, към последния календарен ден на съответното тримесечие.

¹ Нетърговски организации, обслужващи домакинствата.

² Методологически бележки относно съставянето на паричната статистика са достъпни на интернет страницата на БНБ в рубрика *Статистика/ Методологически бележки*.

³ Детайлната секторна класификация е достъпна на страницата на БНБ в рубрика *Статистика/ Методологически бележки/ Институционални сектори*.

III. Групиране по институционални сектори

Данните обхващат депозитите и кредитите на нефинансовите предприятия, домакинствата и НТООД, резиденти на територията на Република България.

1. Сектор *Нефинансови предприятия* (сектор S.11 съгласно ЕСС'95) – обхваща институционални единици, които са пазарни производители и чиято основна дейност е производството на стоки и/или оказване на нефинансови услуги.
2. Сектор *Домакинства и НТООД* (сектори S.14 и S.15 съгласно ЕСС'95) – включва следните подсектори:
 - *Домакинства* (сектор S.14) – личности или групи от личности като потребители и като предприемачи, произвеждащи пазарни стоки и услуги (пазарни производители), както и като производители на стоки и нефинансови услуги, предназначени предимно за собствена крайна употреба. Тук се включват и едноличните търговци и пазарните производители без независим юридически статус.
 - *Нетърговски организации, обслужващи домакинствата* (сектор S.15) – това са юридически лица, чиято основна дейност е свързана с обслужване, подпомагане и съдействие на домакинствата (*НТООД*). Техните основни ресурси освен тези, получени от случайни продажби, се получават от доброволни парични вноски или вноски в натура от домакинствата в качеството им на потребители, от плащания, извършени от сектор *Държавно управление*, и от доходи от собственост. Тук се включват синдикати, политически партии, фондации, сдружения, църкви и религиозни общества, читалища, културни и спортни клубове и други.

IV. Валутна структура

Български левове, евро и други валути (всички чужди валути с изключение евро), като чуждестранните валути са представени с тяхната легова равностойност.

V. Инструментални категории^{4,5}

1. *Депозити*

Обхватът на този инструмент включва следните видове задължения на банките:

⁴ Допълнителна информация за обхвата на отделните инструментални категории е публикувана в Методологическите бележки към паричната статистика, достъпни на интернет страницата на БНБ в рубрика *Статистика/Методологически бележки*.

⁵ Депозитите и кредитите се отчитат по номинална стойност, т.е. в тях не се включват начислените, но неизплатени лихви.

- *Овърнайт депозити;*
- *Депозити с договорен матуритет;*
- *Депозити, договорени за ползване след предизвестие;*
- *Репо-сделки;*
- *Кредити.*

2. *Кредити*

Инструментът обхваща следните видове вземания на банките:

- *Овърдрафт;*
- *Кредити, различни от овърдрафт;*
- *Репо-сделки.*

VI. Групиране на кредитите по цел на използване (само за сектор *Домакинства и НТООД*)

1. *Кредити за потребление* – кредити, предоставени за покупка на стоки и услуги, употребявани лично от домакинствата;
2. *Жилищни кредити* – кредити, предоставени на домакинствата с цел инвестиране в жилища за собствено ползване или наем, включително за строителство и за подобрения на жилища;
3. *Други кредити* – всички останали видове кредити, предоставени на домакинствата, включително кредити за обучение и лечение. В показателя се включват и всички кредити с търговска или производствена цел, както и кредитите на *НТООД*.

VII. Матуритетна структура на кредитите

Кредитите, различни от овърдрафт, са представени според оригиналния им матуритет, т.е. те са разпределени съгласно първоначално договорения срок, преди изтичането на който кредитът не може да бъде погасен без да бъде наложена санкция.

- *до 1 година;*
- *над 1 до 5 години;*
- *над 5 години.*

VIII. Групиране по икономически дейности

Депозитите и кредитите на сектор *Нефинансови предприятия* са разпределени в седемнадесет отрасли на икономиката. До 31.12.2008 г. представянето по икономически дейности е съгласно *Националната класификация на икономическите дейности* (НКИД – 2003). След 31.12.2008 г. депозитите и кредитите са отраслово разпределени в съответствие с *Класификацията на*

икономическите дейности (КИД – 2008)⁶ на Националния статистически институт, чрез която се осигурява прякото приложение на *Статистическата класификация на икономическите дейности в Европейската общност* (NACE Rev. 2).

IX. Количествени категории

Депозитите на резидентните сектори *Нефинансови предприятия и Домакинства и НТООД* се разпределят в тринадесет, а кредитите – в единадесет количествени категории, в зависимост от размера на всеки отделен кредит или депозит. Всеки кредит или депозит се отнася само в една количествена категория.

X. Разпространение на информацията

Българската народна банка публикува на интернет страницата си прессъобщение и таблици с тримесечни данни за статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности. Данните са представени в следните таблици:

1. В четири статични таблици, включващи данни за едно тримесечие. Те обхващат статистическа информация за отрасловата структура на депозитите и кредитите, разпределени по вид или по количествени категории (*Статистика/Парична и лихвена статистика//Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности/Тримесечни данни*):

- Депозити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по количествени категории и икономически дейности;
- Депозити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по вид и икономически дейности;
- Кредити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по количествени категории и икономически дейности;
- Кредити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по вид и икономически дейности.

2. В четири таблици, включващи данни от декември 2005 г., представящи динамиката на депозитите и кредитите, разпределени по икономически дейности⁷ или количествени

⁶ Класификацията на икономическите дейности (КИД – 2008) е достъпна на интернет страницата на НСИ в рубрика *За потребителите/Статистически класификации и регистри/Статистически класификации*.

⁷ До 31.12.2008 г. представянето по икономически дейности е съгласно *Националната класификация на икономическите дейности* (НКИД – 2003). След 31.12.2008 г. депозитите и кредитите са отраслово разпределени в съответствие с *Класификацията на икономическите дейности* (КИД – 2008) на Националния статистически институт.

категории (*Статистика/Парична и лихвена статистика/Депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности/Динамични редове*):

- Депозити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по икономически дейности;
- Депозити на *Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по количествени категории;
- *Кредити на Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по икономически дейности;
- *Кредити на Нефинансови предприятия, Домакинства и НТООД* по количествени категории.

Динамични редове от данни за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности се публикуват и в полугодишния и в годишния отчет на Българската народна банка.

Статистическата информация се предоставя едновременно на всички потребители, като датите за публикуване са обявени в *Календара за разпространение на статистически данни*⁸.

XI. Политика на ревизии

Публикуваните данни за статистиката за депозити и кредити по количествени категории и икономически дейности подлежат на ревизии, които се извършват в следните случаи:

- Получаване на допълнителна информация, неправилна класификация, усъвършенстване на отчетните процедури и отстраняване на допуснати грешки в предоставените данни от страна на отчетните единици;
- Промяна в прилаганите методологически стандарти.

Ревизията на данни се посочва в прессъобщението и се означава с буква **Р** в съответните таблици.

XII. Контакти

За въпроси по данните и прилаганата методология, можете да се обръщате към пресцентъра на Българската народна банка (press_office@bnbank.org) или към Надя Александрова, началник на отдел „Парична и банкова статистика“ (Aleksandrova.N@bnbank.org).

Последна актуализация към 8 февруари 2018 година.

⁸ Календарът за разпространение на статистически данни се публикува на страницата на БНБ в рубрика *Пресцентър/Календар*.